



**REPUBLIKA HRVATSKA**  
Ministarstvo zaštite  
okoliša i energetike



# **LIFE Info dan – priroda i bioraznolikost**

**Primjeri projekata**

**Split, 6. ožujka 2018.**



## RELIONMED-LIFE - Preventing a LIONfish invasion in the MEDiterranean through early response and targeted REmoval

LIFE16 NAT/CY/000832



**Problem:** Povećanje brojnosti invazivne vrste ribe u ciparskom akvatoriju.

**Koordinator:** Sveučilište u Cipru (tri odsjeka: biološke znanosti, informatičke znanosti i oceanografiju, Cipar).

**Partneri:**

- Odjel za ribarstvo Ministarstva poljoprivrede (Cipar)
- Sveučilište u Plymouthu (UK)
- NGO Enalia Physis (Cipar)
- privatno poduzeće MER lab ltd. (Cipar).





## RELIONMED-LIFE - Preventing a LIONfish invasion in the MEDiterranean through early response and targeted REmoval

LIFE16 NAT/CY/000832



**Lokacija projekta:** Cipar.

**Trajanje:** 2017. – 2021.

**Budžet:** 1,676,077.00 €.

**EU udio:** 1,000,849.00 € (60%).

**Ciljane politike:**

- [EU strategija o bioraznolikosti](#)
- [Uredba o invazivnim vrstama](#)
- [Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji.](#)



**Web:**

[http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm?fuseaction=search.dspPage&n\\_proj\\_id=6358](http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm?fuseaction=search.dspPage&n_proj_id=6358)

### **Glavni ciljevi:**

- jačanje kapaciteta i potrebnih mehanizama za uspješnu borbu s ovom i drugim invazivnim vrstama koje nadiru iz Crvenog mora
- razvoj mjera ranog otkrivanja i brzog iskorjenjivanja
- prenošenje znanja u druge mediteranske države.

### **Očekivani rezultati:**

- barem 400 uklonjenih jedinki riba lavova za vrijeme trajanja projekta
- uključivanje barem 100 ronioca u uklanjanje riba lavova
- osvjećivanje barem 300 dionika (ronioci, ribari, udruge) o problematici
- „spašavanje“ barem 1 tona biomase riba i rakova\*

### **\* pretpostavka:**

- od 400 uklonjenih riba je barem 50 ženki koje proizvode dva milijuna jajašaca svaka sa stopom preživljavanja od 0,3% = 300.000 riba manje
- prosječna riba lav ima masu od 150 g s dnevnim omjerom pojedene hrane/tjelesne mase od 5% = 1 tona biomase „spašene“ hrane.



**video:** <https://www.facebook.com/MarineResearchCyprus/videos/1910620639200744/>



Projekt LIFE – Jačanje kapaciteta za nacionalnu kontakt točku  
LIFE14 CAP/HR/000014



## LIFE Olivares Vivos - Olive Alive: Towards the design and certification of biodiversity friendly olive groves.

LIFE14 NAT/ES/001094



**Problem:** Gubitak bioraznolikosti u nasadima maslina.

**Koordinator:** NGO Španjolsko ornitološko društvo (Španjolska).

**Partneri:**

- znanstveno-istraživačka institucija EEZA (Španjolska)
- Pokrajina Jaén (Španjolska)
- Sveučilište u Jaénu (dva odsjeka: biologija i marketing i sociologija, Španjolska).





## LIFE Olivares Vivos - Olive Alive: Towards the design and certification of biodiversity friendly olive groves.

LIFE14 NAT/ES/001094



**Lokacija projekta:** Španjolska.

**Trajanje:** 2015. – 2020.

**Budžet:** 2,856,005.00 €.

**EU udio:** 1,713,603.00 € (60%).

**Ciljane politike:**

- [EU strategija o bioraznolikosti](#)
- [Zajednička poljoprivredna politika](#).



**Web:** <http://olivaresvivos.com/en/>

### **Glavni ciljevi:**

- znanstveni pristup u razvoju sustava certificiranja koji povezuje proizvodnju maslinovog ulja s očuvanjem bioraznolikosti
- poboljšanje stanja ekosustava kroz obnovu staništa i izgradnju zelene infrastrukture
- osvjećivanje javnosti o socio-ekonomskoj i okolišnoj važnosti maslinarstva.

### **Očekivani rezultati:**

- više od 1.350.000 l maslinovog ulja certificiranog kao „u prijelazu na Olive Alive“ i više od 600.000 l maslinovog ulja certificiranog kao „Olive Alive“
- ekološka obnova barem 2.000 ha nasada (za svakih 100 ha očekuje se obnova barem 3.000 m područja uz putove, 1.000 m hidrološke mreže i konstrukcija barem 100 m zidova)
- izgradnja ili obnova 16 bara/pojila za herpetofaunu i prilagodba 3.000 m<sup>2</sup> za gniježđenje ptica močvarica
- povećan broj vrsta biljaka i opašivača, uključujući i više od 50% povećanja broja vrsta mrava i ptica na 16 nasada maslina (> 2.000 ha).



## LIFE PonDerat - Restoring the Pontine Archipelago ecosystem through management of rats and other invasive alien species

LIFE14 NAT/IT/000544



**Problem:** Invazivne vrste ugrožavaju otočna staništa i ptice.

**Koordinator:** Regionalna JU „Regione Lazio – ARP“ (Italija).

**Partneri:**

- državna agencija ISPRA (Italija)
- privatno poduzeće NEMO (Italija)
- Sveučilište u Rimu (biološki odsjek, Italija)
- JU za upravljanje zaštićenim područjem „Isole di Ventotene e Santo Stefano“ (Italija).



## LIFE PonDerat - Restoring the Pontine Archipelago ecosystem through management of rats and other invasive alien species

LIFE14 NAT/IT/000544



**Lokacija projekta:** Italija.

**Trajanje:** 2015. – 2020.

**Budžet:** 1,788,216.00 €.

**EU udio:** 1,072,930.00 € (60%).

**Ciljane politike:**

- [Uredba o invazivnim vrstama](#)
- [Direktiva o pticama](#).



**Web:** <http://www.ponderat.eu/en-home>

### Glavni ciljevi:

- kontrola i iskorjenjivanje invazivnih vrsta životinja (štakor, divlja koza) u svrhu obnove staništa i povećanja reproduktivnog potencijala autohtonih vrsta ptica
- Iskorjenjivanje invazivnih biljnih vrsta i obnova staništa ograđivanjem i zasijavanjem
- Provedba čvrstih biosigurnosnih mjera kako bi se sprječila rekolonizacija štakora.

### Očekivani rezultati:

- kratkoročno povećanje reproduktivnog uspjeha i dugoročno povećanje populacije vrsta autohtonih ptica te privlačenje novih gnijezdećih vrsta
- povećanje ukupne bioraznolikosti i biomase nakon obnove staništa
- poboljšanje sanitarnih uvjeta za stanovnike otoka i turiste.





Clean Sea LIFE - Clean Sea Life

LIFE15 GIE/IT/000999



**Problem:** Morski otpad kao prijetnja bioraznolikosti.

**Koordinator:** Nacionalni park Asinara (Italija).

**Partneri:**

- udruženje sveučilišta za istraživanje mora CONISMA (Italija)
- NGO MedSharks (Italija)
- NGO Legambiente (Italija)
- NGO Fondazione Cetacea (Italija)
- privatno poduzeće MP Network (Italija).





Clean Sea LIFE - Clean Sea Life

LIFE15 GIE/IT/000999



**Lokacija projekta:** Italija.

**Trajanje:** 2016. – 2020.

**Budžet:** 2,060,705.00 €.

**EU udio:** 1,233,863.00 € (60%).

**Ciljane politike:**

- [EU strategija o bioraznolikosti](#)
- [EU akcijski plan za kružno gospodarstvo](#)
- [Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji.](#)



Clean Sea Life

**Web:** <http://cleansealife.it/?lang=en>

### **Glavni ciljevi:**

- osvjećivanje javnosti i dionika o problematici morskog otpada
- uklanjanje morskog otpada.

### **Očekivani rezultati:**

- upoznavanje 300.000 osoba s problematikom, sudjelovanje 20.000 dionika i osiguravanje da 600 ronilačkih instruktora istakne problematiku morskog otpada u svojim predavanjima
- edukacija 200 zaposlenika obalne straže i 100 nastavnika
- organizacija čišćenja otpada sa 160 plaža i 128 podmorskih lokacija uz sudjelovanje 3.000 osoba
- kartiranje kritičnih područja nakupljanja morskog otpada.

Clean Sea Life



## LIFE IN QUARRIES - LIFE IN QUARRIES

LIFE14 NAT/BE/000364



**Problem:** Gubitak privremenih staništa u kamenolomima.

**Koordinator:** udruženje poduzeća rudarske industrije FEDIEEX (Belgija).

**Partneri:**

- NGO Natagora (Belgija)
- Sveučilište u Liegeu (Belgija)
- park prirode Plaines de l'Escaut (Belgija).





## LIFE IN QUARRIES - LIFE IN QUARRIES

LIFE14 NAT/BE/000364



**Lokacija projekta:** Belgija.

**Trajanje:** 2015. – 2020.

**Budžet:** 5,036,188.00 €.

**EU udio:** 2,825,558.00 € (56%).

**Ciljane politike:**

- [EU strategija o bioraznolikosti](#)
- [Direktiva o staništima](#)
- [EU strategija o zelenoj infrastrukturi.](#)



**Web:** <http://www.lifeinquarries.eu/>

### **Glavni ciljevi:**

- definiranje i testiranje metoda za obnovu, održanje i upravljanje pionirskim vrstama i staništima na području aktivnih kamenoloma
- održavanje i stvaranje novih staništa.

### **Očekivani rezultati:**

- razvoj i provedba 24 plana upravljanja za 24 aktivna kamenoloma uz edukaciju menadžera i zaposlenika
- izgradnja zelene infrastrukture (stvaranje bara, izgradnja platformi za ptice i galerija za šišmiše, točila za gmazove itd.)
- analiza stvarnih i potencijalnih usluga ekosustava koje potpomaže rudarska industrija.

**Web:** <http://www.lifeinquarries.eu/en/>

**Video:** <https://vimeo.com/248363752>



## Virtual tour

In Belgium, several rare and protected species benefit from habitats generated by mining activity. This is the case, among others, for the sand martin, lizards, wall lizards, natterjack toads or typical algae typical of poor environments such as characeae.

- + 1. DYNAMIC MANAGEMENT OF TEMPORARY PONDS
- + 2. REFRESHING OF LOOSE CLIFFS
- + 3. INSTALLATION OF SHELTERS
- + 4. SCREE MANAGEMENT
- + 5. CREATION OF PERMANENT WATER COURSES
- + 6. RESTORATION OF GRASSLANDS MANAGED BY MOWING AND GRAZING



**REPUBLIKA HRVATSKA**  
Ministarstvo zaštite  
okoliša i energetike



## **Hvala na pozornosti!**

**Neven Šlopar, mag. oecol. et prot. nat.**  
**Savjetnik za prirodu i bioraznolikost Programa LIFE**

[neven.slopar@mzoe.hr](mailto:neven.slopar@mzoe.hr)

[life@mzoe.hr](mailto:life@mzoe.hr)

**Split, 6. ožujka 2018.**